

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

9. juni 2016*

»Præjudiciel forelæggelse — intellektuel og industriel ejendomsret — ophavsret og beslægtede rettigheder — direktiv 2001/29/EF — artikel 5, stk. 2, litra b) — reproduktionsret — undtagelser og indskrænkninger — privatkopiering — rimelig kompensation — udgifterne hertil finansieret af statens generelle budget — lovlig — betingelser«

I sag C-470/14,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Tribunal Supremo (den øverste domstol, Spanien) ved afgørelse af 10. september 2014, indgået til Domstolen den 14. oktober 2014, i sagen:

Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA),

Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA),

Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP)

mod

Administración del Estado,

Asociación Multisectorial de Empresas de la Electrónica, las Tecnologías de la Información y la Comunicación, de las Telecomunicaciones y de los contenidos Digitales (Ametic),

procesdeltagere:

Artistas Intérpretes, Sociedad de Gestión (AISGE),

Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO),

Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI),

Entidad de Gestión, Artistas, Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE),

Sociedad General de Autores y Editores (SGAE),

har

* Processprog: spansk.

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af dommerne J. Malenovský (refererende dommer), som fungerende afdelingsformand, M. Safjan, A. Prechal, S. Rodin og K. Jürimäe,

generaladvokat: M. Szpunar

justitssekretær: fuldmægtig M. Ferreira,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 1. oktober 2015,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA), Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA) og Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP) ved abogado J. Suárez Lozano
- Asociación Multisectorial de Empresas de la Electrónica, las Tecnologías de la Información y la Comunicación, de las Telecomunicaciones y de los contenidos Digitales (Ametic) ved abogados A. González García og D. Sarmiento Ramirez-Escudero
- Artistas Intérpretes Sociedad de Gestión (AISGE) ved abogado J. Montes Relazón
- Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO) ved procuradora S. Vázquez Senin, bistået af abogados I. Aramburu Muñoz og J. de Fuentes Bardají
- Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI) Entidad de Gestión, Artistas, Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE) og Sociedad General de Autores y Editores (SGAE) ved abogados J. Marín López og R. Blanco Martínez
- den spanske regering ved M. Sampol Pucurull, som befuldmægtiget
- den græske regering ved A. Magrippi og S. Charitaki, som befuldmægtigede
- den franske regering ved D. Colas og D. Segoin, som befuldmægtigede
- [som ændret ved kendelse af 7. september 2016] den finske regering ved J. Heliskoski, som befuldmægtiget
- den norske regering ved E. Leonhardsen og M. Schei, som befuldmægtigede
- Europa-Kommissionen ved É. Gippini Fournier og J. Samnadda, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 19. januar 2016,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 5, stk. 2, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT 2001, L 167, s. 10).

- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA), Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA) og Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP) på den ene side og Administración del Estado (statslig forvaltningsmyndighed i Spanien) og Asociación Multisectorial de Empresas de la Electrónica, las Tecnologías de la Información y la Comunicación, de las Telecomunicaciones y de los contenidos Digitales (Ametic) på den anden side vedrørende den nationale lovgivning om en ordning om rimelig kompensation for privatkopiering, der finansieres af statens generelle budget.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 4., 9., 31., 35. og 38. betragtning til direktiv 2001/29 har følgende ordlyd:
- »(4) En harmoniseret retlig ramme for ophavsret og beslægtede rettigheder vil i kraft af den øgede retssikkerhed samtidig med overholdelsen af et højt beskyttelsesniveau for de intellektuelle ejendomsrettigheder medføre betydelige investeringer i kreativ og innovativ virksomhed, herunder i netinfrastruktur, og føre til vækst og øget konkurrenceevne for den europæiske industri både hvad angår udbud af indhold og informationsteknologi og generelt i en række industrisektorer og kulturelle sektorer. Dette vil kunne sikre arbejdspladser og fremme jobskabelsen.
- [...]
- (9) Udgangspunktet for en harmonisering af ophavsret og beslægtede rettigheder bør være et højt beskyttelsesniveau, da sådanne rettigheder er af afgørende betydning for den intellektuelle skabelsesproces. En sådan beskyttelse bidrager til at bevare og udvikle kreativiteten til gavn for ophavsmænd, kunstnere, producenter, forbrugere, kulturen, industrien og almenheden generelt. Intellektuel ejendomsret er derfor blevet anerkendt som en integrerende del af ejendomsretten.
- [...]
- (31) Det er nødvendigt at bevare en rimelig balance med hensyn til rettigheder og interesser mellem de forskellige kategorier af rettighedshavere og mellem de forskellige kategorier af rettighedshavere og brugere af beskyttede frembringelser. De i medlemsstaterne gældende undtagelser og indskrænkninger til rettighederne må nyvurderes på baggrund af den nye elektroniske udvikling. Eksisterende forskelle hvad angår undtagelser og indskrænkninger med hensyn til visse handlinger, der er underlagt restriktioner, har direkte negative følger for det indre marked for ophavsret og beslægtede rettigheder. Disse forskelle kan meget vel blive endnu mere udtalte i takt med videreudviklingen af den grænseoverskridende udnyttelse af værker og grænseoverskridende aktiviteter. For at sikre, at det indre marked fungerer tilfredsstillende, bør definitionen af sådanne undtagelser og indskrænkninger i en vis grad harmoniseres. Harmoniseringsgraden bør baseres på deres følger for det indre markeds funktion.
- [...]
- (35) I visse undtagelsestilfælde bør rettighedshavere have en rimelig kompensation for anvendelsen af deres beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser. Når det fastsættes, hvilken form en sådan rimelig kompensation skal have, hvilke nærmere bestemmelser der skal gælde for den, og hvilket omfang den eventuelt skal have, bør der tages hensyn til de særlige omstændigheder i hvert enkelt tilfælde. [...]

[...]

(38) Medlemsstaterne bør have mulighed for at indføre en undtagelse eller indskrænkning med hensyn til retten til reproduktion mod en rimelig kompensation for visse former for reproduktion af lyd-, video- og audiovisuelt materiale til privat brug. Dette kan indebære indførelse af eller fortsat anvendelse af vederlagsordninger som kompensation for rettighedshavernes tab. [...]

4 Direktivets artikel 2 med overskriften »Retten til reproduktion« bestemmer bl.a.:

»Medlemsstaterne indfører en eneret til at tillade eller forbyde direkte eller indirekte, midlertidig eller permanent reproduktion på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form, helt eller delvis:

a) for ophavsmænd for så vidt angår deres værker

b) for udøvende kunstnere for så vidt angår optagelser af deres fremførelser

[...]

5 Direktivets artikel 5 med overskriften »Undtagelser og indskrænkninger« bestemmer bl.a. i stk. 2:

»Medlemsstaterne kan indføre undtagelser fra eller indskrænkninger i den i artikel 2 nævnte ret til reproduktion med hensyn til:

[...]

b) reproduktioner på ethvert medium foretaget af en fysisk person til privat brug og til formål, der hverken direkte eller indirekte er kommercielle, forudsat at rettighedshaverne modtager en rimelig kompensation, i forbindelse med hvilken der tages hensyn til anvendelse eller ikke-anvendelse af de i artikel 6 nævnte tekniske foranstaltninger på det pågældende værk eller den pågældende frembringelse

[...]

Spansk ret

6 Real Decreto-Ley 20/2011 sobre medidas urgentes en materia presupuestaria, tributaria y financiera para la corrección del déficit público (kongeligt lovdekret nr. 20/2011 om presserende budgetmæssige, skattemæssige og finansielle foranstaltninger for at afhjælpe offentligt budgetunderskud) af 30. december 2011 (BOE nr. 315 af 31.12.2011, s. 146574) indeholder en tillægsbestemmelse nr. 10 med overskriften »Ændring af ordningen om en rimelig kompensation for privatkopiering« (herefter »den tiende tillægsbestemmelse«), der bl.a. fastsætter:

»1. Den rimelige kompensation for privatkopiering, der er fastsat i artikel 25 i [Texto Refundido de la Ley de Propiedad Intelectual (kodificeret udgave af lov om intellektuel ejendomsret)] som godkendt ved [Real Decreto Legislativo 1/1996 (kongeligt lovdekret nr. 1/1996)] af 12. april 1996, og hvis omfang er defineret i denne lovs artikel 31, stk. 2, ophæves.

2. Regeringen fastsætter ved lov proceduren for betaling af modtagerne af den rimelige kompensation, der finansieres af statens generelle budget.

[...]

- 7 Real Decreto 1657/2012 que regula el procedimiento para el pago de la compensación por copia privada con cargo a los Presupuestos Generales del Estado (kongeligt dekret nr. 1657/2012 om regulering af proceduren for betaling af kompensation for privatkopiering finansieret af statens generelle budget) af 7. december 2012 (BOE nr. 295 af 8.12.2012, s. 84141) har til formål at gennemføre denne tiende tillægsbestemmelse.
- 8 Det kongelige dekrets artikel 1 med overskriften »Formål« bestemmer:
- »Dette kongelige dekret har til formål at regulere:
- a) proceduren og de objektive kriterier for fastsættelse af det årlige beløb for den rimelige kompensation for privatkopiering, der baseres på den påførte skade
- b) proceduren for beregning og udbetaling af de berettigedes rimelige kompensation for privatkopiering, der finansieres af statens generelle budget.«
- 9 Det nævnte kongelige dekrets artikel 3 med overskriften »Kompensationsbeløbet« bestemmer bl.a. i stk. 1:
- »Den rimelige kompensation for den skade, som indehaverne af reproduktionsrettigheder har lidt som følge af indførelsen af undtagelsen for privatkopiering fastsat i artikel 31 i den kodificerede lov om intellektuel ejendomsret, godkendt ved kongeligt lovdekret nr. 1/1996 af 12. april 1996, fastsættes inden for de budgetbegrænsninger, der fastsættes for hvert finansår, ved uddannelses- kultur og sportsministerens anordning i henhold til den i artikel 4 fastsatte procedure.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 10 Sagsøgerne i hovedsagen er kollektive organer til forvaltning af intellektuel ejendomsret med beføjelse til at modtage den rimelige kompensation til rettighedsindehaverne i tilfælde af privatkopiering af deres beskyttede værker eller frembringelser.
- 11 Den 7. februar 2013 indgav de et søgsmål med påstand om annullation af kongeligt dekret nr. 1657/2012 ved Tribunal Supremo (øverste domstol, Spanien) sat som forvaltningsretlig domstol.
- 12 Denne domstol gav efterfølgende tilladelse til, at Artistas Intérpretes, Sociedad de Gestión (AISGE), Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO) samt Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI), Entidad de Gestión, Artistas, Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE) og Sociedad General de Autores y Editores (SGAE) kunne intervenere i sagen. Visse af disse andre kollektive organer til forvaltning af intellektuel ejendomsret har selv anlagt sager med henblik på prøvelse af kongeligt dekret nr. 1657/2012.
- 13 Sagsøgerne i hovedsagen har til støtte for påstandene gjort gældende, at kongeligt dekret nr. 1657/2012 på to punkter ikke er foreneligt med artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29. For det første har de i det væsentlige anført, at denne bestemmelse kræver, at den rimelige kompensation, der indrømmes rettighedsindehaverne i tilfælde af privatkopiering, bæres i det mindste endeligt af de fysiske personer, der er årsag til den skade, som en sådan kopiering medfører for eneretten til reproduktion, mens den bestemmelse, der er indført ved den tiende tillægsbestemmelse og kongeligt dekret nr. 1657/2012, pålægger statens generelle budget at afholde denne kompensation og dermed samtlige skatteydere. For det andet har sagsøgerne anført, at den nævnte lovgivning ikke sikrer, at kompensationen er rimelig.
- 14 De sagsøgte i hovedsagen har på deres side gjort gældende, at artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 ikke er til hinder for, at en medlemsstat indfører en bestemmelse som den, der er indført ved den tiende tillægsbestemmelse og kongeligt dekret nr. 1657/2012.

- 15 Den forelæggende ret har efter at have mindet om baggrunden for de spanske myndigheders udskiftning af bestemmelsen om afgifter af elektronisk udstyr, der var gældende indtil 2011, med en ordning vedrørende rimelig kompensation for privatkopiering, der finansieres af statens generelle budget, for det første anført, at denne nye ordning til forskel fra den foregående ordning og i overensstemmelse med princippet om, at budgetmidlerne ikke er bundet til et bestemt formål, er finansieret af samtlige spanske skatteydere, uafhængigt af om disse kan foretage privatkopiering eller ej. Den forelæggende ret overvejer endvidere, om direktiv 2001/29 skal fortolkes således, at det pålægger de medlemsstater, der vælger en sådan ordning, at sikre sig, på samme måde som når de prioriterer at pålægge en afgift, at udgifterne direkte eller indirekte bæres udelukkende af de personer, der forventes at forårsage et tab for rettighedsindehaverne, henset til, at de foretager eller har mulighed for at foretage privatkopiering. I benægtende fald overvejer den forelæggende ret, om den omstændighed, at det beløb, der bevilges til betaling af den rimelige kompensation til rettighedsindehavere, fastsættes på forhånd for hvert finansår, gør det muligt at sikre, at denne kompensation er rimelig.
- 16 Tribunal Supremo (øverste domstol) har på den baggrund besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Er en ordning om rimelig kompensation for privatkopiering, hvis beregningsgrundlag er den faktisk forvoldte skade, og hvis udgifter afholdes af statsbudgettet, uden at det derved er muligt at sikre, at omkostningerne ved denne kompensation bæres af brugerne af privatkopiering, i overensstemmelse med artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29?
- 2) Hvis ovenstående spørgsmål besvares bekræftende, er det da i overensstemmelse med artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29, at det samlede beløb, der er afsat på statsbudgettet til rimelig kompensation for privatkopiering, selv om det beregnes på baggrund af den faktisk forvoldte skade, skal fastsættes inden for budgetrammerne for hvert finansår?«

Om de præjudicielle spørgsmål

- 17 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 skal fortolkes således, at den er til hinder for en ordning om rimelig kompensation for privatkopiering, der ligesom den i hovedsagen omhandlede finansieres af statens generelle budget, således at det ikke er muligt at sikre, at omkostningerne til denne rimelige kompensation bæres af brugerne af private kopier.
- 18 I denne henseende bemærkes for det første, at medlemsstaterne i henhold til artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 har mulighed for at fastsætte undtagelser fra eller indskrænkninger i eneretten til reproduktion i dette direktivs artikel 2 i tilfælde af reproduktioner på ethvert medium foretaget af en fysisk person til privat brug og til formål, der hverken direkte eller indirekte er kommercielle, forudsat at rettighedshaverne modtager en rimelig kompensation under hensyntagen til de tekniske foranstaltninger, der er omhandlet i det nævnte direktivs artikel 6 (herefter »undtagelsen for privatkopiering«).
- 19 Som det fremgår af 35. og 38. betragtning til direktiv 2001/29, er denne bestemmelse udtryk for EU-lovgivers hensigt om at fastsætte en særlig kompensationsordning, hvis gennemførelse udløses af rettighedsindehavernes tab, der i princippet skaber en forpligtelse til at »godtgøre« eller »kompensere« disse (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, præmis 41).

- 20 Det følger heraf, at medlemsstaterne, når de beslutter at gennemføre undtagelsen for privatkopiering i den nævnte bestemmelse i deres nationale ret, navnlig er forpligtet til at fastsætte bestemmelser om betaling af en rimelig kompensation til rettighedsindehaverne (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, præmis 30, og af 5.3.2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, præmis 19).
- 21 Domstolen har desuden allerede påpeget, at artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 bortset fra, hvis det medgives, at den ikke har nogen effektiv virkning, skal anses for at pålægge medlemsstaterne en resultatforpligtelse, når disse gennemfører undtagelsen for privatkopiering, således at de er forpligtet til inden for rammerne af deres kompetence at sikre, at der reelt betales en rimelig kompensation med henblik på at holde rettighedsindehaverne skadesløse (jf. i denne retning dom af 16.6.2011, Stichting de ThuisKopie, C-462/09, EU:C:2011:397, præmis 34, og af 11.7.2013, Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, præmis 57).
- 22 For så vidt som denne bestemmelse blot er valgfri, og den heller ikke præciserer de forskellige elementer i den ordning for rimelig kompensation, som den pålægger at indføre, skal medlemsstaterne anses for at have en bred skønsmargen med henblik på at afgrænse disse elementer i deres nationale ret (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, præmis 37, af 11.7.2013, Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, præmis 20, og af 5.3.2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, præmis 20).
- 23 Navnlig påhviler det medlemsstaterne at afgøre, hvilke personer der skal betale denne rimelige kompensation, og at fastlægge, hvilken form kompensationen skal have, hvilke nærmere bestemmelser der skal gælde for den, og hvilket omfang den skal have under overholdelse af direktiv 2001/29 og mere generelt EU-retten (jf. i denne retning dom af 16.6.2011, Stichting de ThuisKopie, C-462/09, EU:C:2011:397, præmis 23, af 11.7.2013, Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, præmis 21, og af 5.3.2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, præmis 20).
- 24 Under hensyn til denne skønsmargen, og selv om den i denne doms præmis 19-23 nævnte retspraksis er udviklet i sammenhæng med ordninger om rimelig kompensation, der er finansieret ved en afgift, kan artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 i princippet ikke anses for at være til hinder for, at de medlemsstater, der har besluttet at indføre undtagelsen for privatkopiering, i den forbindelse vælger at indføre en ordning om rimelig kompensation, der finansieres af deres generelle budget og ikke af en sådan afgift.
- 25 For så vidt som en sådan alternativ ordning nemlig for det første sikrer betaling af en rimelig kompensation til rettighedsindehaverne, og de nærmere bestemmelser for ordningen for det andet sikrer en faktisk modtagelse heraf, skal den i princippet anses for at være forenelig med det væsentligste formål med direktiv 2001/29, der består i at sikre et højt beskyttelsesniveau for de intellektuelle ejendomsrettigheder og ophavsretten, således som dette fremgår af fjerde og niende betragtning dertil.
- 26 For det andet fremgår det af 35. og 38. betragtning til direktiv 2001/29, at den rimelige kompensation, der er omhandlet i dette direktivs artikel 5, stk. 2, litra b), har til formål at kompensere rettighedsindehaverne på passende vis for den ikke-autoriserede brug af deres beskyttede værker eller frembringelser. Med henblik på at fastsætte niveauet for kompensationen, bør der som anvendt kriterium tages hensyn til den skade, som den berørte rettighedsindehaver har lidt på grund af den omhandlede reproduktion (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, præmis 39).

- 27 Det følger heraf, at det i princippet påhviler de personer, der reproducerer beskyttede værker eller frembringelser uden en forudgående tilladelse fra de berørte rettighedsindehavere, og som derved påfører dem skade, at erstatte tabet ved at finansiere den rimelige kompensation, der er fastsat med henblik herpå (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, præmis 45, og af 12.11.2015, Hewlett-Packard Belgium, C-572/13, EU:C:2015:750, præmis 69).
- 28 I denne henseende har Domstolen præciseret, at det på ingen måde er nødvendigt, at de pågældende personer faktisk har foretaget privatkopiering. Når apparater eller reproduktionsmedier nemlig er blevet stillet til rådighed for dem, er dette tilstrækkeligt til at begrunde, at de pågældende personer skal bidrage til finansieringen af den rimelige kompensation, der er fastsat til fordel for rettighedsindehaverne (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, præmis 54-56, og af 5.3.2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, præmis 24, 25 og 64).
- 29 Det fremgår af den klare ordlyd af artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29, at undtagelsen for privatkopiering er fastsat udelukkende til fordel for fysiske personer, der foretager eller har kapacitet til at foretage reproduktioner af beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser med henblik på privat brug og til formål, der hverken direkte eller indirekte er kommercielle (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, præmis 43-45 og 54-56, og af 5.3.2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, præmis 22-25 og 64).
- 30 Det følger heraf, at juridiske personer til forskel fra fysiske personer, der er omfattet af undtagelsen for privatkopiering med de betingelser, der er præciseret i direktiv 2001/29, under alle omstændigheder er udelukket fra at drage fordel af denne undtagelse, således at de ikke har ret til at foretage privatkopiering uden først at opnå tilladelse fra indehaverne af rettighederne over de pågældende værker eller frembringelser.
- 31 I denne henseende har Domstolen allerede fastslået, at det ikke er foreneligt med artikel 5, stk. 2, i direktiv 2001/29 at pålægge afgifter for privatkopiering, herunder i forhold til udstyr, apparater og medier til digital reproduktion, der er erhvervet af andre personer end fysiske personer til formål, der er en sådan privatkopiering åbenbart uvedkommende (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, præmis 53, og af 11.7.2013, Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, præmis 28).
- 32 En sådan fortolkning af artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 er ikke til hinder for, at juridiske personer i givet fald pålægges afgifter med henblik på finansiering af den rimelige kompensation til rettighedsindehaverne som en modydelse for denne privatkopiering.
- 33 Domstolen har således medgivet, at medlemsstaterne, henset til de praktiske vanskeligheder ved gennemførelsen af en sådan finansiering, kan finansiere denne rimelige kompensation ved at pålægge personer, der råder over udstyr, apparater eller reproduktionsmedier, og som giver fysiske personer adgang til dem, en afgift forud for privatkopieringen (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, præmis 46, af 16.6.2011, Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, præmis 27, af 11.7.2013, Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, præmis 24, og af 5.3.2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, præmis 46).
- 34 Der er nemlig intet til hinder for, at de betalingspligtige lader afgiftsbeløbet for privatkopiering indgå i prisen for adgangen til nævnte udstyr, apparater og reproduktionsmedier eller i prisen på den ydede reproduktionservice. Byrden ved en sådan afgift bliver således i sidste ende båret af den private bruger, der betaler denne pris. Under disse omstændigheder skal den private bruger, til hvis fordel udstyret, apparaterne og reproduktionsmediernes stilles til rådighed, eller som er modtager af en kopieringsservice, reelt anses for den »indirekte betalingspligtige« i forhold til den rimelige kompensation eller, sagt på en anden måde, den faktiske skyldner (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, præmis 48).

- 35 En finansiering som den, der er omhandlet i denne doms præmis 33, må således anses for at være forenelig med den rimelige balance, der i overensstemmelse med 31. betragtning til direktiv 2001/29 skal findes mellem rettighedsindehavernes og brugernes interesser (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, præmis 49, af 16.6.2011, Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, præmis 28 og 29, og af 5.3.2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, præmis 53).
- 36 Det fremgår af denne retspraksis, at selv om det på EU-rettens nuværende stade er muligt for medlemsstaterne at indføre en ordning, hvorefter juridiske personer under visse betingelser er betalingspligtige i forhold til den afgift, der skal finansiere den rimelige kompensation, der er omhandlet i artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29, kan disse juridiske personer under ingen omstændigheder være de endelige faktiske skyldnere af den nævnte afgift.
- 37 De betragtninger, der understøtter denne retspraksis, finder anvendelse i alle de tilfælde, hvor en medlemsstat har indført en undtagelse for privatkopiering, uafhængigt af, om denne har indført en ordning med rimelig kompensation, der finansieres ved en afgift eller, som i hovedsagen, af dens generelle budget.
- 38 Det bemærkes, at begrebet »rimelig kompensation« ikke defineres ved henvisning til national ret, hvorfor det skal anses for at være et selvstændigt begreb i EU-retten og fortolkes ensartet på hele Unionens område (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, præmis 31-33 og 37, og af 12.11.2015, Hewlett-Packard Belgium, C-572/13, EU:C:2015:750, præmis 35).
- 39 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at den budgetpost, der er forbeholdt betalingen af den rimelige kompensation, under hensyn til den omstændighed, at der ikke er pålagt konkrete afgifter – såsom dem, der hidrører fra en specifik opkrævning – på bestemte forbrug, skal anses for at blive dækket ind af alle de indtægtskilder, der er opført på statens generelle budget, og dermed også af alle skattepligtige personer, herunder juridiske personer.
- 40 Endvidere fremgår det ikke af de sagsakter, der er forelagt for Domstolen, at der i det foreliggende tilfælde eksisterer en bestemmelse, der gør det muligt for juridiske personer, der under alle omstændigheder ikke henhører under artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29, at ansøge om at blive fritaget fra forpligtelsen til at deltage i finansieringen af den nævnte kompensation, eller i det mindste at ansøge om tilbagebetaling heraf (jf. med hensyn hertil dom af 11.7.2013, Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, præmis 25-31 og 37, og af 5.3.2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, præmis 45), i henhold til nærmere bestemmelser, som det alene tilkommer medlemsstaterne at fastsætte.
- 41 På det grundlag, og således som den forelæggende ret har påpeget i selve ordlyden af spørgsmålet, kan en sådan ordning om den rimelige kompensation, der finansieres af den pågældende medlemsstats generelle budget, ikke sikre, at omkostningerne til denne kompensation bæres endeligt alene af brugerne af private kopier.
- 42 Under hensyn til samtlige betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 skal fortolkes således, at den er til hinder for en ordning om rimelig kompensation for privatkopiering, der ligesom den i hovedsagen omhandlede finansieres af statens generelle budget, hvorved det ikke er muligt at sikre, at omkostningerne til denne rimelige kompensation bæres af brugerne af private kopier.
- 43 Under hensyn til besvarelsen af det første spørgsmål er det ufornuddent at undersøge det andet spørgsmål, der er forelagt for Domstolen.

Sagens omkostninger

- 44 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Artikel 5, stk. 2, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet skal fortolkes således, at den er til hinder for en ordning om rimelig kompensation for privatkopiering, der ligesom den i hovedsagen omhandlede finansieres af medlemsstatens generelle budget, hvorved det ikke er muligt at sikre, at omkostningerne til denne rimelige kompensation bæres af brugerne af private kopier.

Underskrifter